

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 13331-09-20 פלונית נ' ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ

לפני **כבוד השופט, סגן הנשיא דב גוטליב**

תובעת פלונית
ע"י ב"כ עוה"ד מיכאל לב

נגד

נתבעת ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד אורה הולט

פסק דין

1. התובעת ילידת 17/02/2005, נפגעה בתאונת דרכים בתאריך 01/08/2019 כאשר רכב צד ג' התנגש ברכב בו נסעה עם אביה (להלן: התאונה).
2. בשל נזקי הגוף שנגרמו לתובעת בתאונה היא הגישה תביעה זו לפי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים תשל"ה-1975 (להלן: חוק הפיצויים).
3. הנתבעת היא מבטחת הרכב במועד התאונה והיא מכירה בחבותה לפצות את התובעת בגין נזקיה ומשכך המחלוקת בין הצדדים היא בשאלת מצבה הרפואי של התובעת, מצבה התפקודי וגובה הפיצוי המגיע לה בעקבות התאונה.
4. לשם בחינת מצבה הרפואי של התובעת מונו מומחים מטעם בית המשפט בתחום האורתופדיה ובתחום הפסיכיאטריה. המומחה בתחום האורתופדיה העריך שבעקבות התאונה נותרה לתובעת נכות צמיתה בשיעור 3%, בגין הגבלה זעירה בטווח תנועות עמוד השדרה הצווארי. המומחית בתחום הפסיכיאטריה העריכה במסגרת חוות דעת משלימה כי נותרה לתובעת נכות צמיתה בשיעור 15%, בגין סימני הסתגלות הכוללים סימנים פוסט טראומטיים.
5. בישיבת ההוכחות שהתקיימה ביום 5/12/2023 העידו התובעת והמומחית מטעם בית המשפט בתחום הפסיכיאטריה. בהמשך הגישו הצדדים סיכומים.
6. הצדדים האריכו בחקירות ובטיעונים ואין בכוונתי לדון בכל טענה מטענות הצדדים, אלא לפרוס את הנימוקים המרכזיים שהביאו לתוצאת פסק הדין.
7. לאחר שהצדדים הגישו סיכומים נותר אפוא לדון ולהכריע במחלוקת.
8. בנסיבות שפורטו, אבחן תחילה את מצבה הרפואי והתפקודי של התובעת ואדון לאחר מכן בשיעור הפיצוי המגיע.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 13331-09-20 פלונית נ' ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ

הפגיעות והנכות הרפואית

9. מהתיעוד הרפואי שצורף לתיקי המוצגים עולה כי ממקום התאונה פונתה התובעת לבית החולים "סורוקה". לאחר מכן, התובעת דיווחה על קשיים נפשיים בבדיקותיה אצל רופא המשפחה "סובלת מחרדות, הזיות, חלומות על התאונה ובריחת שתן כל לילה" (נספח ב' לתצהיר התובעת). בהמשך, התובעת פנתה לטיפול אצל מומחה בתחום הפסיכיאטריה, אובחנה כסובלת מ-PTSD והחלה ליטול טיפול תרופתי. כפי שיפורט בהמשך, בהמלצת הגורמים המטפלים והמומחית מטעם בית המשפט התובעת עברה סדרת טיפולים פסיכולוגיים והמשיכה במעקב אצל מומחה בתחום הפסיכיאטריה (ראו מסמכים שהוגשו ביום 10/07/2022).

10. כאמור כבר לעיל, לצורך בחינת נכותה הרפואית של התובעת בעקבות התאונה מונו מומחים רפואיים מטעם בית המשפט בתחום האורתופדיה והפסיכיאטריה. להלן אסקור בתמצית את הערכות המומחים בכל תחום בנפרד.

בתחום האורתופדיה:

11. המומחה מטעם בית המשפט בתחום האורתופדי, פרופ' אברהם גנאל, בדק את התובעת והעריך בחוות דעתו כי בעקבות התאונה נותרה לתובעת נכות בשיעור 3%, בגין הגבלה זעירה בטווח תנועות עמוד השדרה צווארי, לפי סעיף 37(5)א לתקנות המוסד לביטוח לאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), התשט"ז-1956 (להלן: תקנות הנכות). אשר לנכות הזמנית – המומחה העריך שהתובעת הייתה באי כושר מלא (100%) ממועד התאונה (01/08/2019) למשך עשרה ימים ונכות זמנית בשיעור 30% לחודש נוסף.

12. הצדדים לא הזמינו את המומחה בתחום האורתופדי לחקירה על חוות דעתו ובנסיבות אלה לא מצאתי טעמים המאפשרים לסטות ממסקנות המומחה. לפיכך, נכותה הרפואית של התובעת בתחום האורתופדי היא בשיעור 3% נכות.

בתחום הפסיכיאטריה:

13. המומחית מטעם בית המשפט בתחום הפסיכיאטריה בדקה את התובעת עיינה בתיעוד הרפואי והעריכה במסגרת חוות דעתה הראשונה (24.08.2021) כי בעקבות התאונה התובעת פיתחה סימני הסתגלות וסימנים פוסט טראומטיים. המומחית התרשמה בעת בדיקתה (הראשונה) כי מצבה של התובעת באותה עת זמני (נכות זמנית בשיעור 11%) עד לאחר שהתובעת תקבל טיפול התנהגותי בנושא חרדה למשך חצי שנה (להלן: חוות דעת הראשונה).

14. בהתאם להמלצת המומחית מטעם בית המשפט, התובעת פנתה לטיפול במרכז ת.ל.מ (רשת ארצית לטיפול פסיכולוגי ייעוץ אבחון והכשרה). מסיכום טיפול במרכז ת.ל.מ שהוגש לתיק ביום 10.07.22 עולה, בין היתר, כי לצד הטיפול התרופתי, התובעת טופלה במרכז בעקבות סימפטומים פוסט טראומטיים. לאחר מפגשים טיפוליים שנערכו לתובעת צויין ביחס למצבה הרפואי, בין היתר, כי "כל זיכרון או אזכור של התאונה יצר משבר עם שובלים שנמשך לאורך

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 13331-09-20 פלונית נ' ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ

- יום שלם לאחר הפגישה... ניסינו לבצע חשיפה הדרגתית לזיכרון עצמו ולאט ולאט הצליחה לשתף יותר חלקים. בשיחות עמה עלו גם תכנים בריאים כמו הכוחות שמוצאת בלמידה והתמקדמות בלמידה שאפשרה לה להרפות מהאירוע באופן חלקי". בסיכום הטיפול המליצה הפסיכולוגית המטפלת: "ממליצה לבחון סיוע ברמה גבוהה יותר – אשפוז יום המאפשר מספר מפגשים בשבוע / טיפול תרופתי ממוקד להתקפי הפאניקה והמשך מעקב פסיכיאטרי".
15. התובעת נבדקה על ידי מומחה בתחום הפסיכיאטריה גם ביום 01.06.22. מהמסמך הרפואי שצורף לתיק ביום 10.07.22 עולה, בין היתר, כי "מוכרת מבדיקות קודמות. אובחנה כסובלת מ PTSD... תחת טיפול נוכחי אין עדיין שיפור במצבה, ירידה במצב רוח, ירידה בריכוז, קשיי שינה. בלילות עלולה להתעורר עם סיוטי לילה, הרטבה לילית, פלשבקים... לסיכום: בת 17.3 שנים מאובחנת עם PTSD מטופלת תרופתית עם בפרויזמה 20 מ"ג לצד טיפול פסיכולוגי. תחת טיפול זה אין שיפור משמעותי במצבה... המלצות: 1. עליה במינון פרוזמה ל 30 מ"ג ליום. 2. המשך טיפול פסיכולוגי. 3. מעקב רופא משפחה...".
16. לאחר שהתובעת עברה טיפול פסיכולוגי במרכז ת.ל.מ היא נבדקה פעם נוספת על ידי המומחית מטעם בית המשפט. המומחית סקרה את התיעוד הרפואי, בדקה את התובעת פעם נוספת ביום 3.11.22 ("עם וללא נוכחות הוריה. כן שוחחתי עם ההורים ללא נוכחותה") והעריכה בחוות דעתה המשלימה כי "עקב התמדת הסימנים הפתולוגיים לאחר התאונה שאירעה לפני למעלה משלוש ש' לתובעת נכות צמיתה בת 15% ע"פ תקנות הביטוח הלאומי... ע"פ המדרג שבין 34(ב)(2) ל 34(ב)(3)....".
- המומחית העריכה (בניגוד לדעת המטפלת) שאין מקום לאשפוז את התובעת באשפוז יום אך כן יש צורך בהמשך טיפול מיומן ומסודר בפיקוח רפואי. המומחית ציינה כי הסימנים מהם סובלת התובעת בעקבות התאונה "ללא ספק" משפיעים על איכות חייה.
- המומחית ציינה בחוות דעתה המשלימה כי על מנת למנוע החמרה במצב, התובעת זקוקה לטיפול התנהגותי בנושא חרדה, שינוי בטיפול התרופתי ומציאת פתרון רפואי – רגשי להפרעות השינה.
17. הנתבעת לא הסכימה עם מסקנות המומחית והזמינה אותה לחקירה על חוות הדעת. בתמצית נטען כי מסקנות המומחית מבוססות על דיווחי התובעת (למשל עניין ההרטבות בלילה והפחד לחצות כביש); התובעת לא הזמינה עדים רלוונטיים כדי להעיד על הליקויים הנטענים ולא פנתה לבירור אורולוגי על מנת לבדוק האם מקור הרטבות הלילה הוא בעיות בכליות. בהקשר זה נטען כי עדות התובעת היא עדות יחידה של בעל דין על על המשתמע מכך, בהתאם לדין והפסיקה.
18. התובעת טוענת בתורה כי לא הונחה תשתית המאפשרת לסטות ממסקנות המומחית. מסקנות המומחית נשענות על התיעוד הרפואי, ניסיונה הרפואי רב השנים של המומחית וממצאי הבדיקות שערכה לתובעת.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 13331-09-20 פלונית נ' ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ

19. בהתאם להלכה, ככלל לא יסטה בית המשפט מחוות דעת המומחה מטעמו בהעדר נימוקים משכנעים (ראה לדוגמא ע"א 3056/99 שטרן נ' המרכז הרפואי על שם חיים שיבא, פ"ד נו(2) 936, 949; ע"א 293/88 חברת יצחק ניימן להשכרה בע"מ נ' מוניטי רבי (31/12/88)).
20. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ובחנתי את עדותה של התובעת, התיעוד הרפואי (לרבות התרשמות הגורמים המטפלים ממצבה של התובעת לאורך תקופה ממושכת), חוות דעת המומחית (הראשונה והשנייה) ועדות המומחית לפניי, שוכנעתי שיש לדחות את טענות הנתבעת. כפי שייראה להלן, שוכנעתי כי מסקנות המומחית מתיישבות היטב עם התיעוד הרפואי ולא מצאתי שהונחה תשתית המאפשרת לסטות ממסקנות המומחית.
21. המומחית הסבירה בעדותה כי בתחום הפסיכיאטריה לעיתים על המומחים להסתמך על דיווחי המטופלים, ככל שלא אותרה בעית אמינות (ראו עמ' 20 ש' 32 ועמ' 29 ש' 35-38). המומחית התרשמה בבדיקתה את התובעת באופן חד משמעי "לא היה לי ספק שהילדה אותנטית [...] כשבדקתי אותה בדיקה של הניירות ומסמכים אני התרשמתי שהילדה היא אותנטית, שהתלונות הן עולות אחת עם השנייה משתלבות, שמה שהורים אומרים משתלב עם מה שהיא אומרת לא ראיתי ניגוד והתרשמתי מהאותנטיות שלה" (עמ' 22 ש' 14-3).
22. נוסף על העובדה שהמומחית מצאה שהתובעת אמינה לאור הדיווחים של התובעת והוריה והשתלבות הדיווחים עם התיעוד הרפואי, המומחית העידה שהתרשמה בעת בדיקתה השנייה את התובעת כי "מצבה פחות טוב ממה שראיתי אותה בפעם הראשונה" (עמ' 28 לפרוטוקול ש' 31-32).
23. אשר לטענה כי התובעת לא פנתה לטיפול נפשי במשך תקופה ארוכה, השיבה המומחית כי בנות המגזר הדתי נמנעות מפניה לגורמי נפש בשל ההשלכות על השידוך (עמ' 22 ש' 8-11). באורח דומה השיבה המומחית גם ביחס להימנעות מהמשך בירור בתחום האורולוגי. תשובות אלה מתיישבות עם טענות התובעת בתצהירה ועדותה (עמ' 6 ש' 36-37). המומחית ציינה בנוסף את התרשמותה שהורי התובעת אינם בודקים כל בעיה רפואית ואף בכך יש משום הסבר מדוע התובעת לא פנתה להמשך בירור (עמ' 22 ש' 3-4). מצאתי את טענות המומחית והתובעת בעניין זה הגיוניות וסבירות.
24. לא זו אף זו, המומחית הסבירה בעדותה כי לא סביר שהרטבות הלילה נגרמו בשל בעיה אורולוגית וזאת מחמת הנימוקים שלהלן: ראשית, לא הייתה התדרדרות לאורך הזמן בהרטבות, דבר שאינו סביר כאשר מדובר בבעיה אורולוגית (עמ' 18 ש' 16-19 ועמ' 19 ש' 15-19)). שנית, לא היו הרטבות במיטה עובר לתאונה ובנסיבות של סטרס כמו שחוותה התובעת, סביר שהבעיה נגרמה בשל מצבה הנפשי בעקבות התאונה (עמ' 17 ש' 31-38). המומחית ציינה בנוסף שהתובעת ניסתה ליטול תרופות שיעזרו למנוע את הרטבות הלילה ולא סביר "שתמציא" את עניין ההרטבות ותיטול תרופות מהסוג אותם נטלה (עמ' 29 ש' 32).

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 13331-09-20 פלונית נ' ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ

25. מצאתי את ההסבר שמסרה התובעת באשר לאי זימון חברותיה ובני משפחה לדיון סביר. בהקשר זה העידה התובעת כדלקמן: "ביום שיידעו שאני בתחקירים ובבית משפט [...] אז תהיה לי בעיה אחר כך מבחינת שידוך, כאילו לאיפה אני אגיע? (עמ' 6 ש' 37-36); "שידעו חברות שלי, המורות שלי, הסביבה שלי ידעו שאני מרטיבה, שאני לוקחת כדורים של פסיכיאטריים, אני בן אדם לא רגיל כביכול התאונה הזאת גרמה לי לא יודעת להגיד סוג ב' אבל כאילו אז כל ההתנהלות תהיה מול שדכנית היא הרבה יותר קשה" (עמ' 15 ש' 25-20). בנסיבות אלה, נוכח רצונה של התובעת להמנע מ-"אות קין" (לתפיסתה) שעלול לגרום לקושי בעתיד, מצאתי לקבל את הסבריה כמהימנים וסבירים.
26. תלונות התובעת ביחס לסימפטומים והקשיים אותם היא חווה בתחום הנפש בעקבות התאונה נתמכות באורח ברור לא רק בחוות דעת המומחית מטעם בית המשפט שבידה מצוי הידע והניסיון לבחון את סבירות התלונות (והיא עשתה כן כאמור בחוות הדעת הראשונה והשנייה באורח יסודי מפורט ומנומק ולאחר ששוחחה עם התובעת והוריה יחד ובנפרד) אלא גם במסקנות המומחים המטפלים שבדקו וטיפלו בתובעת והתרשמו כולם שהתובעת סובלת מתסמונת בתר חבלתית (PTSD). ניכר מהתיעוד הרפואי כי אף אחד מהגורמים המטפלים לא סברו שהתובעת "ממציאה" את הסימפטומים עליהם התלוננה או שהיא מגזימה בתיאור הליקויים הנטענים. להפך, הגורמים המטפלים העריכו את מצבה הרפואי של התובעת באורח קשה יותר מזו שהעריכה המומחית מטעם בית המשפט (ראו למשל, המלצה על אשפוז יום בשנת 2022).
27. בהקשר האמור יש להזכיר כי כאשר עסקינן בתחום הנפש אין מניעה שמומחה רפואי יבסס את ממצאיו על יסוד תלונות סובייקטיביות של הנבדק כאשר התלונות מתאימות לטיב הפגימה ובעניין זה נקבע כי בידי המומחה הרפואי "הידע והניסיון לבחון את סבירות התלונות האמורות..." (ת.א. (מחוזי י-ם) 1540/96 בן דוד נ' מגדל חב' לביטוח תק-מח 2001(3) 3655, פסקה 20 לפסה"ד).
28. לצד האמור, ברי כי כאשר התלונות הן כל כולן סובייקטיביות, יכול בית המשפט לשלול את הנכות, אם הוא מוצא שאין ליתן אמון בעדות התובעת. אין זה המצב בעניינינו. טענות התובעת היו עקביות מאז התאונה ולאורך כל ההליך. התרשמתי שהתובעת מדווחת על הדברים כהוויתם וללא הגזמות. בשום שלב לא התרשמתי שהתובעת ניסתה להעצים עוד יותר את סבלה או את תלונותיה לפני המומחית בתחום הנפש, כפי שהתרשמה גם מומחית בית המשפט.
29. לסיכום, מסקנת המומחית מטעם בית המשפט בחוות דעתה הסופית מתיישבת היטב עם התרשמות הגורמים המטפלים (תיעוד רפואי), ומתיישבת עם התרשמות בית המשפט ביחס למהימנותה של התובעת בתיאור הסימפטומים אותם היא חווה בעקבות התאונה.
30. ניכר מחוות הדעת ומעדות המומחית כי המומחית בחנה את כל ההיבטים של הפגיעה וקבעה את הנכות הרפואית בהתאם לשיקול דעתה המקצועי. כפי שפורט לעיל, המומחית לא הזדרזה

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 13331-09-20 פלונית נ' ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ

לקבוע לתובעת נכות יציבה אלא הפנתה את התובעת לטיפול ולאחר שהסתיים הטיפול העריכה את מצבה הרפואי של התובעת באורח יסודי, מקצועי ומפורט. בנסיבות אלה, לא הונחה תשתית המאפשרת לסטות ממסקנות המומחית בחוות הדעת.

31. אחר האמור, הנכות הרפואית של התובעת בתחום הפסיכיאטריה בעקבות התאונה עומדת אפוא על שיעור 15%, כפי שהעריכה המומחית מטעם בית המשפט בחוות דעתה.

32. סך הנכות הרפואית המשוקללת של התובעת היא בשיעור 17.55% (15% בתחום הפסיכיאטריה ו- 3% נכות בתחום האורתופדיה).

הפגיעה התפקודית

33. במועד התאונה היתה התובעת בת 14, תלמידה בבית ספר. בתצהירה טענה התובעת כי מאז התאונה היא סובלת מבריחת שתן בלילות, חלומות על התאונה, חרדות, פלאשבקים לחץ וכאבים וקושי בתנועת הצוואר. התובעת טוענת שיש להעמיד את שיעור הפגיעה התפקודית על 20%.

34. הנתבעת טוענת כי לתובעת נותרה נכות נמוכה שאינה משפיעה על תפקודה. לעמדת הנתבעת, התובעת מצטיינת בלימודיה ולא נעדרה מהם ומכאן שתפקודה לא נפגע; התובעת לא הביאה עדות שיעידו על קשיים חברתיים; הרטבות לילה מתרחשות בלילה ולכן חסרות משמעות ביחס לשעות היום ולבסוף נטען שהתובעת לא פנתה לטיפול רפואי ומכאן שגם היא לא רואה במצבה ככזה שמקשה על התפקודה. לעמדת הנתבעת יש להעמיד את שיעור הפגיעה התפקודית על 5%.

35. בהתאם להלכה, הנכות התפקודית נקבעת בידי בית-המשפט על יסוד מכלול הראיות והנסיבות שלפניו. הנכות הרפואית משמשת נקודת מוצא, אולם יש להוסיף ולבחון את השפעתה על הנפגע המסוים. כך, בין השאר, יש לתת משקל להיקפה, אופייה ומיקומה של הפגיעה, ולהתייחס להשפעתה של הנכות על מקצועו של הנפגע תוך התחשבות בגילו, השכלתו וכישוריו. משקל ממשי יינתן לראיות הנוגעות להשלכה התפקודית בפועל (ע"א 3049/03 גירוגיסיאן נ' רמזי, פ"ד נב(3) 792 (להלן: "עניין גירוגיסיאן"); ע"א 2113/90 אדלר נ' סוכנויות דרום בע"מ [1992]; ע"א 6601/07 אבו סרחאן נ' כלל חברה לביטוח בע"מ [2010]).

36. טענות התובעת ביחס למגלות והקשיים אותן היא חווה בעקבות התאונה סבירות. התובעת סובלת מנכות נפשית שאינה זניחה, בצירוף מנכות אורתופדית מתונה. יש בנכויות שנתרו לתובעת כדי להשפיע ולהכביד על התפקוד. לצד האמור, לא התרשמתי כי הנכות התפקודית גבוהה מהנכות הרפואית, כפי שטענה התובעת (ולא הזמינה עדים להוכיח טענותיה במישור זה) ואף לא התרשמתי כי נכותה התפקודית של התובעת היא בשיעור 5%, כפי שטוענת הנתבעת. הצלחה בלימודים אינה מעידה על העדר ליקויים בתחום הנפש. התובעת סובלת מחרדות, הפרעות שינה משמעותיות ובכל אלה יש כדי להשפיע על תפקודה של התובעת.

37. בדומה להתרשמותי והתרשמות הגורמים המטפלים, גם המומחית בתחום הנפשי מצאה את התובעת מהימנה ולא מצאה סתירות בין תיאורה של התובעת אודות מצבה הנפשי לבין התייעוד

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 13331-09-20 פלונית נ' ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ

הרפואי והממצאים הקליניים שעלו בבדיקה. ביחס לעובדה שהתובעת מצליחה בלימודיה, הסבירה המומחית: "הנערה הזאת ראתה בלהצטיין בבית הספר גם מקום שבו נושא הלמידה שהיא מתעסקת איתם כדי לא לחשוב על התאונה ועל מה שהייתה כי התאונה הזאת מעסיקה אותה כל הזמן [...] יש אנשים, אני אומרת מניסיון [...] למשל אנשים עם תמונת אובססיבית, קומפולסיבית שאת אומרתך איך הם בכלל חיים? באים לבית הספר התפקוד שלהם מושלם" (עמ' 24 ש' 28-34). מצאתי את מסקנת המומחית הגיונית וברי כי אין לקבוע שמי שסובל מבעיה נפשית אינו יכול להצליח בלימודיו. אדרבא, יש להעריך את התובעת שחרף הקשיים אותם היא חווה היא עושה מאמצים כדי לתפקד באורח סביר וטוב.

38. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים ואת מכלול הראיות שהובאו ולאור החזקה הקבועה בהלכה ביחס למי שנפגע בעת שהיה קטין בתחילת דרכו, אני קובע כי שיעור הנכות תפקודית של התובעת הוא 17.55%, בדומה לשיעור הנכות הרפואית.

39. משקבעתי את הנכות התפקודית אפנה לכימות ראשי הנזק.

ראשי הנזק

40. למען הנוחות אחזור על הנתונים הרלוונטיים הנדרשים:
התובעת יליד: 17/02/2005.
מועד התאונה: 01/08/2019.
גיל התובעת בעת התאונה: 14.
גיל התובעת כיום: 19.
שיעור נכות רפואית ותפקודית: 17.55%.

גריעה מכוסר ההשתכרות

41. התובעת נפגעה בעת שהייתה בת 14, טרם החלה את דרכה התעסוקתית. בהתאם להלכה, במקרה של ניזוק צעיר שטרם החל בכתיבת סיפור חייו, יש לפסוק פיצוי על בסיס החזקות הנוגעות לצעירים בתחילת דרכם, תוך קביעה כי קיימת זהות בין דרגת הנכות הרפואית לתפקודית, ובין זו האחרונה לשיעור הגריעה מכוסר ההשתכרות (ע"א 432/80 שושן נ' אוטוקרס, פ"ד לו (1) 178, 185 (1983); ע"א 722/86 יונס נ' המאגר הישראלי, פ"ד מג(3) 875, 878 (1989)).

42. אשר לגריעה מכוסר ההשתכרות, בסיס השכר הוא השכר הממוצע במשק (לאחר ניכוי מס), בשיעור 12,365 ₪ (ע"א 10064/02 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' ריס אבו חנא ואח' 4772/02 סהר חברה לביטוח בע"מ נ' צי'בוטארו (25.11.09); רע"א 7490/11 27.9.2005); ע"א 4772/02 סהר חברה לביטוח בע"מ נ' צי'בוטארו (25.11.09); רע"א 7490/11 פחרי נ' חאג' (28.12.11)).

43. התובעת בת 19 כיום, לא משרתת שירות צבאי, לא צפויה לשרת בצבא וטרם החלה לעבוד בעבודה מסודרת. בנסיבות אלה, מצאתי לפסוק לתובעת פיצוי בגין הפגיעה מכוסר ההשתכרות החל מגיל 20.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 13331-09-20 פלונית נ' ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ

44. אחר האמור, אני פוסק לתובעת פיצוי בגין הגריעה מכושר ההשתכרות בסך 735,650 ₪ (הפיצוי חושב לפי נכות תפקודית בשיעור 17.55%, שכר ממוצע במשק, מגיל 20 ועד גיל 67, בצירוף הפסד פנסיה בשיעור 12.5%).

עזרת הזולת עבר ועתיד

45. התובעת עותרת לפיצוי בשיעור 80,000 ₪ בגין עזרת צד ג' לעבר ולעתיד. הנתבעת טוענת שלא הוכח צורך בעזרה, בעבר ובעתיד, וכי מדובר בנכות זניחה שאינה מצדיקה כל עזרה.

46. הלכה היא, שאם ניזוק זקוק לעזרה שניתנה לו על-ידי קרוב משפחה, אין לראות בכך בלבד, עילה לשלילת הזכות לקבל פיצוי מן המזיק (דוד קציר **פיצויים בשל נזק גוף** התשנ"ח 1997, בעמ' 424, ראו גם ע"א 93/73 **שושני נ' קראוז ואח'**, פ"ד כח (1) 277). לכן השאלה איננה אם התובעת קיבל בפועל עזרת צד ג', אלא אם היה זכאי לקבלת עזרה כזאת ואם זו ניתנה לו בין על ידי אדם שאיננו קרוב משפחה ובין על ידי קרוב. התשובה לשאלה האחרונה יכול שתשפיע על שיעורו של הפיצוי.

47. לעניין שיעורו של הפיצוי, וכמפורט בעניין שושני הנ"ל, יש לקבוע כי יש להעמיד את הסכום על שיעור נאות (שם, 279-280א), ובהעדר נתונים אובייקטיביים, יפסק סכום גלובלי לטובת התובעת (ראה ע"א 315/83 **עגור נ' איזנברג ואח'**, פ"ד לט (1) 197, 205, וכן ע"א 663/84 **עטיה נ' עטיה**, פ"ד מד(3) 720, 730). על בסיס הלכה זו, ובהעדר נתונים על הוצאה ממשית ועל היקפה, יש לקבוע את הפיצוי בראש נזק זה, על דרך האומדנה.

48. סביר בעיני כי התובעת נזקקה לעזרה מתונה בתקופה הסמוכה לתאונה. בשים לב לשיעור הנכות האורתופדית (המתונה) שנותרה לתובעת בעקבות התאונה איני סבור שיש לפסוק לתובעת פיצוי בגין הצורך בעזרה בעתיד.

49. אחר האמור, אני פוסק לתובעת פיצוי גלובלי בשיעור 5,000 ₪.

הוצאות רפואיות וניידות:

50. התובעת עותרת לפיצוי בשיעור 196,436 ₪ בגין הוצאות הרפואיות, הוצאות נסיעה והוצאות לצורך טיפולים פסיכולוגיים. הנתבעת טוענת שדין טענות התובעת להידחות מאחר שמדובר בנזק מיוחד שלא הוכח ולא הוכח שהתובעת תידרש להוצאות בעתיד.

51. הוצאות רפואיות והוצאות נסיעה הינן 'נזק מיוחד', הטעון פירוט והוכחה הן בדבר הצורך בהוצאתו והן בדבר עלותו (ראה: ד. קציר דיני הנזיקין 11 (2003); 480 ואילך, 486 ואילך; ע"א 357/80, **נחום נ' ברדה**, פ"ד לו(3) 762; ע"א 4986/91א, **המגן חברה לביטוח בע"מ נ' נחום** (1994)). ברם, סביר לקבוע, שהתובעת הגיעה לטיפולים ומעקבים רפואיים ונדרשה להוצאות נסיעה והוצאות רפואיות (השתתפות ברכישת תרופות). משהוכחה לפני נחיצות הטיפולים, המעקב הרפואי וממילא הוצאות הנסיעות הכרוכות בכך, ראוי לפסוק לתובעת סכום סביר שישפה אותה על הוצאותיה

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 13331-09-20 פלוגית נ' ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ

52. במקרה מעין זה, בהתאם לפסיקה, נכון לפסוק הוצאות סבירות על דרך אמדנה ו-י"על הצד הנמוך והבטוח" – לשם שמירה על האיזון הראוי (ראה, למשל: ע"א 307/77, מור נ' עזבון המנוח **שעיה בוז**, פ"ד לב(1) 654; י. קציר בספרו פיצויים בשל נזק גוף עמוד 682 ואילך (מהדורה חמישית התשס"ג-2003).

53. בשים לב לנתוני התיק, ולכך שרוב הטיפולים הרפואיים ניתנים חינם במסגרת קופת החולים, אני פוסק לתובעת פיצוי גלובלי בגין הוצאותיו בסך **10,000 ₪**.

נזק לא ממוני

54. בגין נכות רפואית בשיעור 17.55%, הפיצוי שיש לפסוק לתובעת בראש הנזק הלא ממוני הוא בשיעור: **36,454 ₪**.

סוף דבר

55. התביעה מתקבלת.

סה"כ נזקי התובעת הם כדלקמן:

גריעה מכושר השתכרות (כולל הפסד פנסיה)	735,650 ₪
עזרה לצד שלישי	5,000 ₪
הוצאות רפואיות ואח'	10,000 ₪
נזק לא ממוני	36,454 ₪

סה"כ פיצוי	787,104 ₪

56. אחר כל האמור לעיל, הנתבעת תשלם לתובעת, סכום של **787,104 ₪**, בתוספת שכ"ט עו"ד בשיעור 15.21% (כולל מע"מ), והוצאות משפט בכפוף לקבלות.

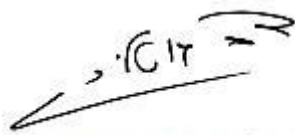
57. הסכומים ישולמו בתוך 30 יום שאם לא כן ישאו הפרשי הצמדה וריבית כדין עד מועד התשלום.

58. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 60 יום.

המזכירות תשלח לצדדים את פסק הדין.

פסק הדין מותר בפרסום שעה שהוא אינו כולל פרטים מזהים של התובעת.

ניתן היום, י"ג תשרי תשפ"ה, 15 אוקטובר 2024, בהעדר הצדדים.

דב גוטליב, שופט, סגן הנשיא